

Broj: A-67/24

Sarajevo, 14.02.2024. godine

A K C I O N I P L A N

za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu

U prolegomeni ovog Akcionog plana razmatrati će se ravnopravnost između rodova, kao temeljnog naturalnog prava, koje kao takvo nije prepoznato od najranijih početaka savremenog shvaćanja ljudskih prava, potom zajednička vrijednost lukrativnog značenja gender mainstreaming-a, što je sveukupno nužan preduvjet za postizanje ciljeva opće i potpune ravnopravnosti svih ljudi globalno u društvu kao cjelini, zarad boljitka antropološkog razumijevanja neodvojive grane gender mainstreaming-a, privrednog rasta, zapošljavanja i socijalne kohezije. Iako neravnopravnosti još uvijek postoje, koje su većinom uvjetovane stereotipima i predrasudama koje svako od nas ima, ipak isto možemo prevazići stalnim radom na sebi i konstantnim edukacijama.

Glavni ciljevi unapređenja rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH i u 2024. godini, radi dovođenja iste na jedan potpuni nivo, jeste rušenje rodnih stereotipa, ukidanje razlika na temelju spola i roda, postizanje jednakog sudjelovanja u različitim aspektima i radnim procesima unutar Federalnog tužilaštva FBiH i postizanje rodne ravnoteže. Akcioni plan će se temeljiti na aktivnostima kojima se stremi ka ostvarivanju četiri strateška cilja iz Strategije, što u svojoj ukupnosti dovodi do unapređenja rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH.

Iako se generalno za pravosudne institucije može reći da je rodna ravnopravnost na zadovoljavajućem nivou, to u najvećoj mjeri svoje uporište nalazi u jednakom tretmanu, naglašavanju pitanja rodne/spolne politike i posebnih mjera za profesionalno napredovanje žena, muškaraca, no isto tako okolnosti nisu u pravosudnim institucijama u potpunosti prilagođene za osobe koji su pripadnici LGBTIQ zajednice.

Kroz Akcioni plan koji će donijeti Federalno tužilaštvo FBiH za 2024. godinu, kroz izvršenje planiranih aktivnosti će se, osim pitanja roda i rodne ravnopravnosti, također posvetiti posebna pažnja i edukaciji o osobama koje su pripadnici LGBTIQ zajednice, njihovim pravima pri zapošljavanju, kao i sve druge aspekte, sa kojim se zaposlenici ove institucije susreću i izazovima sa kojima se mogu susresti. Sve planirane aktivnosti navedene u Akcionom planu biti će rezultat jednakog pristupa, bez stereotipa i predrasuda, te će se temeljiti na načelu „*da mi nismo svi biološki isti, ali jesmo socijalno jednaki*“.

Zbog svog trajnog karaktera, posljedično tomu svoje konstante i nužnosti toka kontinuiteta u njihovom provođenju, u ovom Akcionom planu sadržane su određene aktivnosti iz Akcionog plana iz 2023. godine, a ove aktivnosti prema procjeni Federalnog tužilaštva FBiH, u odnosu

na ovo Tužilaštvo, predstavljaju osnov bez kojeg nije moguće stremiti ka ispunjenju strateških ciljeva, kao i temelj oko kojeg je moguće sistematično i ciljano planirati druge aktivnosti, na način da sveukupno čine kvalitetnu cjelinu upravljenu na ostvarenje navedenih ciljeva.

Podsjećanja radi, u nastavku je dat kraći pregled četiri strateška cilja određena Strategijom.

Strateški cilj broj 1

„Rukovodioci/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/uposlenice postavljaju, kao jedan od prioriteta institucije, unapređenje znanja i nivoa svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi“

Strateški cilj broj 2

„Rukovodioci/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/uposlenice osiguravaju da su radnim procesima u pravosudnim institucijama obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi, kao dio ciljeva radnih procesa institucije“

Strateški cilj broj 3

„Rukovodioci/rukovoditeljice pravosudnih institucija i ostali uposlenici/uposlenice osiguravaju da se sve osobe koje dođu u kontakt s pravosudnim institucijama tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod“

Strateški cilj broj 4

„Sve osobe (stranke, svjedoci/svjedokinje, profesionalne stranke i drugi), koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama, bilo da je takav kontakt ostvaren usmeno, pismeno ili putem društvenih mreža, smatraju da su pravosudne institucije utemeljene na principima rodne ravnopravnosti. I muškarci i žene imaju visok nivo povjerenja u pravosuđe“

U svrhu sačinjavanja nacrtu Akcionog plana, kao i provođenja aktivnosti predviđenih tim planom radi implementacije Strategije, tj. stremljenja ka ostvarivanju strateških ciljeva utvrđenih u istoj, glavni federalni tužilac je Rješenjem broj: A-184/22 od 12.04.2022. godine imenovao radnu grupu za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH, koje je i dalje na pravnoj snazi. Bitno je za naglasiti da se prilikom imenovanja Radne grupe vodilo računa o jednakoj rodnoj zastupljenosti njenih članova.

U Radnu grupu je imenovano šest osoba, i to: Lidija Petric, Jasmin Kvasina, Nerma Hadžibegić, Daniel Muzurović, Nina Hadžihajdarević i Dario Petković.

Osim izrade nacrtu Akcionog plana, kako je to naprijed naznačeno, kao i provođenja aktivnosti, jedan od zadataka Radne grupe je i ravnomjerno raspoređivanje provođenja aktivnosti među članovima, aktivnosti utvrđenih Akcionim planom.

Nakon više održanih sastanaka i konsultacija, Radna grupa je pripremila nacrt Akcionog plana za 2024. godinu sa planiranim aktivnostima i dostavila isti na pregled i potpis glavnom federalnom tužiocu. Po usvajanju Akcionog plana Radna grupa će unutar predviđenih rokova provoditi aktivnosti i biti u komunikaciji sa rukovodstvom Federalnog tužilaštva radi unapređenja rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH i na taj način implementacije Strategije.

Planirane aktivnosti kojima se obuhvaća ostvarivanje strateških ciljeva su slijedeće:

1. Podsjećanje već postojećih i upoznavanje novih uposlenika o Strategiji, strateškim ciljevima, Akcionom planu, te o ulozi Federalnog tužilaštva FBiH u implementaciji Strategije

CILJ: podsjetiti već postojeće i upoznati novo osoblje o Strategiji kojom se nastoji unaprijediti rodna ravnopravnost u pravosuđu, strateškim ciljevima, Akcionom planu i planiranim aktivnostima kojima se nastoji unaprijediti rodna ravnopravnost na nivou Federalnog tužilaštva FBiH, te općenito o obavezi Federalnog tužilaštva FBiH kao pravosudne institucije da kroz sve faze rada i radne procese implementira Strategiju, te osigura jednak tretman svih osoba koje dolaze u kontakt sa Tužilaštvom.

RIZIK: odsustvo uposlenika, odbojan stav uposlenika prema predmetnoj tematici, neozbiljan pristup, zanemarivanje informacija predviđenih ovom aktivnošću.

POTREBNI RESURSI: članovi Radne grupe, pristup internetu i elektronskoj pošti.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 1. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine.

2. Poziv svim uposlenicima da dostavljaju elektronsku i štampanu literaturu na temu rodne ravnopravnosti učiniti dostupnom uposlenicima Federalnog tužilaštva FBiH

CILJ: u svrhu edukacije, unapređenja znanja i svijesti osoblja Federalnog tužilaštva FBiH na temu rodni pojmova, rodne ravnopravnosti i zastupljenosti, te osiguranja da radnim procesima budu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi, osiguravanja tretiranja svih osoba jednako u radnim procesima, tretiranje svih osoba na jednak način bez obzira na spol i/ili rod, svi uposlenici Federalnog tužilaštva FBiH će eventualno pribavljenu elektronsku i štampanu literaturu na temu rodne ravnopravnosti učiniti dostupnom svim uposlenicima u Tužilaštvu.

RIZIK: nezainteresiranost ili mala zainteresiranost uposlenika za činjenje dostupnom literature na temu rodne ravnopravnosti.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, pristup internetu i elektronskoj pošti, papir, štampač i kopir aparat.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 1. iz Strategije.

ROK: 30.04.2024. godine.

3. Obratiti se nadležnim tijelima i drugim subjektima radi pozivanja članova radne grupe na edukacije iz predmetne oblasti

CILJ: u svrhu dalje edukacije članova Radne grupe iz oblasti rodne ravnopravnosti, radi implementacije Strategije, obratiti se nadležnim tijelima i drugim subjektima da u slučaju postojanja kakvih edukacija, seminara, radionica, okruglih stolova i sl., izvrše pozivanje članova Radne grupe za prisustvovanje nabrojanim događajima, nakon čega bi članovi Radne grupe upoznali uposlenike o važnim pitanjima iz oblasti rodne ravnopravnosti i eventualno dali upute usmjerene kao postizanju svijesti i jačanja znanja kod uposlenih, zatim ukazali na uvažavanje pitanja rodne ravnopravnosti u odvijanju radnih procesa i jednakog tretiranja svih osoba koje dolaze u kontakt sa Federalnim tužilaštvom FBiH, kao i ostvarenju ciljeva iz Strategije.

RIZIK: odsustvo jednog ili više članova Radne grupe u vrijeme održavanja događaja, nepozivanje članova Radne grupe na gore nabrojane događaje, nepostojanje saglasnosti rukovodioca da član Radne grupe, ili više njih, prisustvuje seminaru, edukaciji i sl..

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, pristup internetu i elektronskoj pošti.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 2. iz Strategije.

ROK: 29.03.2024. godine.

4. Edukacija uposlenika Federalnog tužilaštva FBiH s ciljem podizanja svijesti u vezi s rodnim pojmovima i rodnom (ne)ravnopravnosti i zastupljenosti u društvu uopće i uposlenicima učiniti dostupnim pravni okvir kojim je regulirano pitanje rodne i spolne ravnopravnosti u Bosni i Hercegovini, kao i zabrana diskriminacije po osnovu spola i roda, te na kraju diskusija

CILJ: osoblje Federalnog tužilaštva FBiH educirati i podići svijest na temu rodnih pojmova i rodne (ne)ravnopravnosti i edukacijom proširiti znanja na ovu temu. Nadalje, upoznati uposlenike Federalnog tužilaštva FBiH i učiniti im dostupnim pravni okvir, tj. pozitivne zakonske i podzakonske propise i druge akte kojima su u Bosni i Hercegovini regulirana pitanja spolne i rodne ravnopravnosti, kao i zabrana diskriminacije po tim i drugim osnovama. Također, uposlenici će biti upoznati i sa relevantnom sudskom praksom, kako domaćom tako i međunarodnom. U okviru diskusije prikupljanje prijedloga, ideja, sugestija i donošenje zaključaka kojima se nastoji unaprijediti i poboljšati rodna ravnopravnost u Federalnom

tužilaštvu FBiH. Nadalje, edukovanjem na ovaj način uticalo bi se na svijest uposlenih po pitanju važnosti da rodna ravnopravnost bude obuhvaćena svim radnim procesima, kao i važnosti da sve osobe koje dolaze u kontakt sa Federalnim tužilaštvom FBiH budu tretirane na jednak način.

RIZIK: odsustvo uposlenih, odbojan stav i neodgovoran pristup prema ovoj temi, nerazumijevanje problema rodne neravnopravnosti, odbijanje određenog broja uposlenika da se upozna sa pravnim okvirom, nezainteresiranost uposlenih.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, te eventualno novčana sredstva za potrebe angažovanja stručnog edukatora, internet pristup (pristup elektronskoj pošti), te u slučaju potrebe papir i štampači.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 1. iz Strategije.

ROK: 30.11.2024. godine

5. Poticati uposlenike da se kod institucija i pravnih lica, nadležnih za organizaciju i provođenje seminara i drugih vrsta edukacija i radionica, prijavljuju na iste kada su u pitanju teme rodne ravnopravnosti i zabrana diskriminacije po osnovu roda i spola.

CILJ: kontinuirana edukacija uposlenika kroz prisustvo seminarima, radionicama i drugim vidovima edukacija, kako bi se povećavala svijest o unapređenju rodne ravnopravnosti. Ova aktivnost bi predstavljala nastavak dosadašnje prakse poticanja uposlenika na edukacije.

RIZIK: odbojan stav uposlenih prema ovim vidovima edukacija, nepostojanje ovih vidova edukacija, nepostojanje volje kod uposlenih da se pohađa ovakav vid edukacija, nedostatak budžetskih sredstava.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe i pristup internetu i elektronskoj pošti.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 1. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine

6. Provođenje interne ankete među uposlenicima Federalnog tužilaštva FBiH radi provjere znanja o rodnim pojmovima i rodnoj ravnopravnosti

CILJ: provesti anonimnu elektronsku internu anketu (ponovljenu gledajući u odnosu na 2022. godinu kada je prvi put anketa provedena) među uposlenicima Federalnog tužilaštva FBiH koja bi predstavljala evaluaciju edukacijama i obukama stečenog znanja o pitanjima rodnih pojmova i rodne ravnopravnosti i zastupljenosti kako u pravosuđu kao cjelini, tako i u Federalnom tužilaštvu FBiH, na koji način bi se pokušalo utvrditi da li je došlo do promjene

nivoa svijesti uposlenih o ovoj tematici i u kojem smislu, te kako bi se spoznala svijest uposlenih po pitanju nužnosti da u radnim procesima budu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog tretmana za sve, što bi jasnije i preciznije odredilo eventualnu potrebu za aktivnostima u vidu dodatnih održavanja edukacija.

RIZIK: odsustvo uposlenika, neozbiljan pristup uposlenika ispunjavanju ankete i otpor prema istoj, nerazumijevanje važnosti unapređenja rodne ravnopravnosti i rodne zastupljenosti.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, internet i elektronska pošta.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 2. iz Strategije.

ROK: 15.12.2024. godine

7. Upoznavanje javnosti, građana i stranaka koji pristupaju u službene prostorije Federalnog tužilaštva FBiH sa pravnim okvirom kojim je u Bosni i Hercegovini regulirana jednakost spolova, zabrana diskriminacije, te unapređenje rodne ravnopravnosti

CILJ: putem informacionog letka Federalnog tužilaštva FBiH, koji će biti dostupan u printanom obliku u službenim prostorijama Tužilaštva, upoznati javnost, građane i stranke, koje pristupaju u službene prostorije Federalnog tužilaštva FBiH, sa pozitivnim zakonskim i podzakonskim propisima i drugim aktima kojima su u Bosni i Hercegovini regulirana pitanja spolne i rodne ravnopravnosti, kao i zabrana diskriminacije po tim i drugim osnovama. Također, upoznati sa pravnim okvirom koji se tiče implementacije Strategije i unapređenja rodne ravnopravnosti.

RIZIK: mali broj stranaka, nezainteresiranost javnosti, građana i stranaka za ovu temu i da se upozna sa pravnim okvirom.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, računar, štampač ili kopir aparat.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 4. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine.

8. Upute za javnost, građane, stranke i posjetitelje koji pristupaju u službene prostorije Federalnog tužilaštva FBiH

CILJ: putem informacionih letaka Federalnog tužilaštva FBiH, dostupnih u printanom obliku u službenim prostorijama Tužilaštva, javnosti, građanima, strankama i drugim posjetiteljima koji dolaze u službene prostorije Federalnog tužilaštva FBiH, dati uputu i smjernice za podnošenje prigovora u slučaju detektovanja rodne neravnopravnosti u Tužilaštvu.

RIZIK: mali broj stranaka, nezainteresiranost javnosti, građana i stranaka za ovu temu i nepovjerenje da će prigovori biti razmotreni.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, računar, štampač ili kopir aparat.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 4. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine.

9. Umnožavanje informacionog letka i činjenje dostupnim u hodnicima i pisarnici Federalnog tužilaštva FBiH

CILJ: informacione letke kreirane na osnovu jednog od prethodnih Akcionog plana umnožiti i iste učiniti dostupnim u hodnicima Federalnog tužilaštva FBiH, a kojim lecima će biti upoznati uposlenici Tužilaštva, stranke i posjetitelji o nastavku aktivnosti Tužilaštva koje provodi radi implementacije Strategije i unapređenja rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH, te sadržavati upute u slučaju doživljenja rodne neravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH. Također, dostatan broj primjeraka letaka učiniti dostupnim i u pisarnici Federalnog tužilaštva FBiH, te uz letke prikačiti obrazac prigovora također kreiran u sklopu informacionog letka prema Akcionom planu iz 2022. godine, kako bi svim posjetiteljima bilo omogućeno da se upoznaju sa sadržinom informacionog letka i obrascem.

RIZIK: nezainteresiranost uposlenika, stranaka i posjetitelja, neozbiljan i ignorantski pristup prema informacionim lecima i obrascu prigovora.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, papir, printer i kopir aparat.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 3. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine.

10. Izvještaj rodnog savjetnika

CILJ: rodni savjetnik će glavnom federalnom tužiocu podnijeti izvještaj o eventualno podnesenim pismenim prigovorima uposlenika/uposlenica FT FBiH, stranaka ili posjetilaca/posjetiteljica koji dolaze u kontakt sa FT FBiH, a po pitanju rodne neravnopravnosti u FT FBiH

RIZIK: neprihvatanje izvještaja od strane rukovodioca.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 3. iz Strategije.

ROK: 30.06.2024. godine.

11. Odluka o uvođenju rodne perspektive u radne procese u Federalnom tužilaštvu FBiH

CILJ: Ovom odlukom se u radne procese u Federalnom tužilaštvu FBiH uvodi metod rodne perspektive, kao koncept kontinuiranog institucionalnog djelovanja na zaštiti i unapređenju rodne ravnopravnosti, u skladu sa Strategijom Visokog sudskog i tužilačkog vijeće Bosne i Hercegovine BiH za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine.

RIZIK: Nerazumijevanje značaja odluke o uvođenju rodne perspektive u radne procese u Federalnom tužilaštvu FBiH od strane uposlenika

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe, pristup internetu u elektronskoj pošti, papir i štampač.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: ova aktivnost odnosi se na cilj 2. iz Strategije.

ROK: 31.12.2024. godine.

12. Prijedlog rukovodiocu za imenovanje novog rodnog savjetnika

CILJ: Predlaganjem rukovodiocu imenovanja određene osobe za rodnog savjetnika ima za cilj da u svakom trenutku postoji osoba koja će razmatrati žalbe uposlenika Federalnog tužilaštva FBiH, stranaka i posjetitelja, kada je u pitanju rodna ravnopravnost, adekvatno reagirati u slučaju osnovanosti žalbi. Osoba bi se imenovala na period od dvije godine i kod svakog narednog imenovanja vodilo bi se računa o rodnoj zastupljenosti, tj. da kod slijedećeg imenovanja bude osoba suprotnog roda u odnosu na prethodno imenovanu osobu. Ovaj prijedlog slijedi zbog istek mandata prethodnog rodnog savjetnika.

RIZIK: neprihvatanje prijedloga od strane rukovodioca nepovjerenje uposlenika, stranaka i posjetitelja u rodnog savjetnika, neozbiljnost i inertnost osobe koja bude imenovana za savjetnika.

POTREBNI RESURSI: članovi radne grupe.

CILJEVI IZ STRATEGIJE: Ova aktivnost odnosi se na cilj 2. iz Strategije.

ROK: 28.06.2024. godine

Kroz pobrojane aktivnosti, predviđene ovim Akcionim planom, kao i samom Strategijom koju je donijelo VSTV BiH, članovi radne grupe će imati obavezu da se međusobno upoznaju sa aktuelnom, kako domaćom tako i evropskom praksom koja regulira ovu oblast, a do koje dođu i koja im se učini dostupnom. Na sastancima radne grupe iste teme će biti razmatrane,

te će se konsenzusom donijeti odluka koji će to materijali, koji su pribavljeni, biti od ključnog značaja za unapređenje rodne strategije i rodne zastupljenosti u Federalnom tužilaštvu FBiH, a što može koristiti u svakodnevnom radu, te biti dostavljeno ostalom osoblju FT FBiH. Na taj način uposlenicima FT FBiH će se omogućiti kontinuirana edukacija o ovoj ključnoj, nedovoljno shvaćenoj i prihvaćenoj temi, te omogućiti vid edukacije zagarantovan na najaktualnijim svjetskim standardima iz ove oblasti, a što je svakako u saglasnosti sa ciljevima Strategije i njihovim ostvarivanjem.

Naprijed predviđene aktivnosti poslužiti će kao nastavak važnog koraka ka implementaciji Strategije na nivou Federalnog tužilaštva FBiH, a sve s ciljem unapređenja rodne ravnopravnosti i stremljenja ka ostvarivanju ciljeva predviđenih Strategijom u ovom Tužilaštvu.

Ovaj Akcioni plan stupa na snagu danom donošenja.

GLAVNI FEDERALNI TUŽILAC
Munib Halilović

